

Gjødslingsøkonomi med nye priser

Av: Harald Solberg, leder fagteam korn, NLR Innlandet

Gjødsel til avlinga i 2021 kostet det samme per kg som en fikk for kornet. Videre framover vet vi nå kornprisen. Mye tyder på at gjødselprisen vil være høyere per kg enn kornprisen. Med et endret bytteforhold vil det bli mindre lukrativt å gjødsle sterkt, men en vil fortsatt ha en liten vinning av å følge gjødslingsplanen.

Prisutvikling gjødsel

De aller fleste kornprodusenter kjøper inn gjødsel året i forvegen. Gjødsel til 2021-sesongen ble kjøpt inn sommeren/ høsten 2020. Gjødsla kostet da kr 3.30 og oppover, avhengig av gjødseltype. Målpris for korn i 2021 var kr 3,48 i snitt av bygg og hvete. Bytteforholdet var altså nær 1:1.

Gjødsel som skal kjøpes inn nå for bruk i 2023-sesongen vet vi ikke prisen på. Vi vet heller ikke hva kornprisen blir. Det vi vet er kornpris i 2022 og pris på N-gjødsel nå i mai. Med nytt gjødselår allerede fra 1. juni vil vi få vite pris i starten av året. Siden prisene ikke har stabilisert seg på verdensmarkedet vil det sannsynligvis bli korte avtaler mellom Yara og forhandlerne, noe vi må vente å høre hvordan de vil løse for kommende gjødselår.

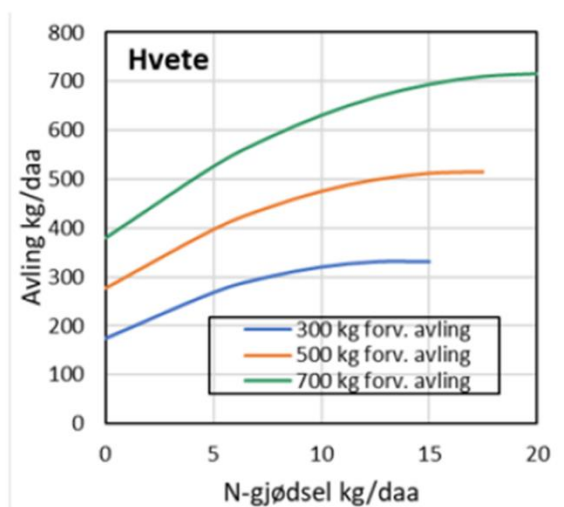
Et eksempel

På onsdagens Planteverndag på Blæstad presenterte jeg en forventet gjødselpris på Fullgjødsel 22-3-10 på kr 7,70, utfra hvilken pris Felleskjøpet presenterte på Opti NS noen dager tidligere. Med en målprisøkning fra 2021 på 95 øre/ kg i snitt for bygg og hvete er bytteverdien nå 1:1,7, altså 1,7 kg korn for 1 kg gjødsel. Med dyrere gjødsel vil en få et tidlig knekkpunkt enn før. Avlingsnivået vil imidlertid bestemme hvor høyt en kan gå før en taper penger på neste kg gjødsel tilført. Som figuren viser vil de tre avlingsnivåene gi en utflating av gjødsleffekten på ulike punkter, fra ca 7-8 til ca 18 kg N/ daa.

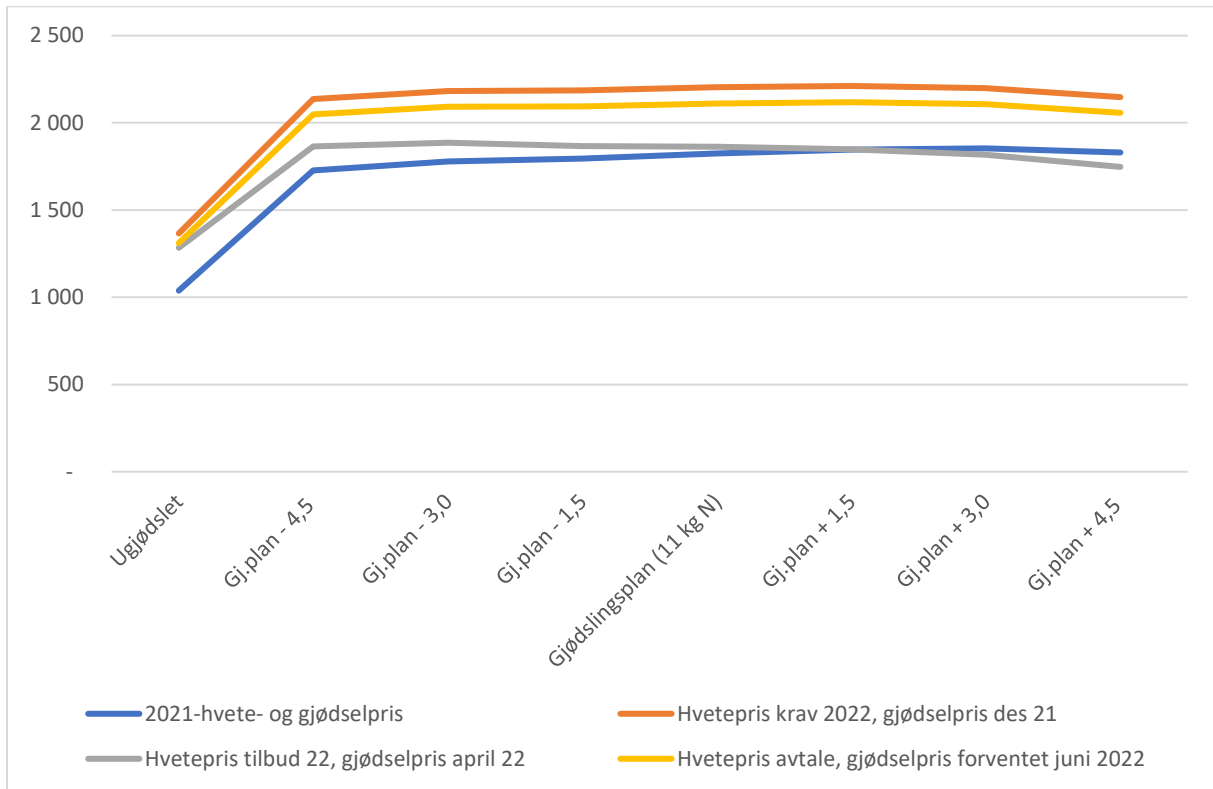
Med jordbruksoppgjøret unnagjort er det ingen kompensasjon for gjødselkjøp inne. Kompensasjon er lagt flatt per dekar i år, noe som tilsier at kostbar gjødsling kun får kompensert gjennom økt kornpris. Et høyt avlingsnivå er derfor avgjørende for å kunne komme godt ut av året.

Gjødslingsøkonomi

NLR og NIBIO har i mange år gjennomført forsøk med økende gjødsling til bygg og vårhvete. De siste årene har feltene ligget i vårhvete. Vi bruker derfor hvetepris i figuren under. Gjødslinga har tatt utgangspunkt i hver feltverts gjødslingsplan og trukket fra eller lagt til gjødsel i trinn på 1,5 kg N/daa. Vi har lagt inn kjente priser på korn og gjødsel fram til nå og lagt inn forventet ny gjødselpris, som vist over.

Økonomisk utbytte av økende gjødsling er ikke det samme som dekningsbidrag. Andre variable kostnader, diesel og frakt utgjør i 2022 ca 450 kr/ daa. Heller ikke tørketrekk/ tørkekostnader ligger inne i vurderingen.

Figur: Gjødslingsøkonomi med ulike priser gjødsel og kornpriser i løpet av jordbruksforhandlingene. Prisene for 2021 gjelder for hvetepris i 21 og gjødsel kjøpt med 2020-pris. Gjødslingsplan på 11 kg N/ daa gjelder siste års vårgjødsling på Blæstad.